

Vážení čtenáři a uživatelé Aktualit,

letošní nelehký rok 2023 se pomalu blíží ke svému konci, nastal čas adventu a možná bychom mohli rekapitulovat, co a jak se v letošním roce podařilo, a co hůře než jsme čekali. Určitě je mnoho věcí, které by každý z nás mohl udělat jinak, možná lépe, možná ne. A tak ne nadarmo praví přísloví, že po bitvě je každý generál. V takové chvíli si snažím připomenout, že z každé chyby i úspěchu bychom si měli odnést to správné ponaučení, přemýšlet o tom, co a jak děláme a co je naším cílem.

Rok 2024 je pro semenářskou kontrolu, nebo lépe pro zkoušení a certifikaci osiva, rokem významným. Společně oslavíme 100 let ISTA a současně i 100. výročí členství ČR v této organizaci. Je to výročí zavazující i povzbuzující. Postupující modernizace ve zkoušení osiva není jistě tak rychlá, jako v jiných oborech, ale pracujeme s přírodními materiály a ty nás mohou, a často tak činí, pěkně překvapit. A to pozitivně i negativně.

Jménem všech pracovníků odboru osiva a sadby vám přeji klidný konec letošního roku, příjemné prožití vánoc uprostřed vašich blízkých a do nového roku 2024 pak hodně spokojenosti, štěstí a především pevné zdraví.

Ing. Barbora Dobiášová
ředitelka Odboru osiv a sadby

Uvnitř tohoto vydání:

Novela zákony 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby	2	Kontroly oprávněných provozovatelů, kontroly provozů, automatických a tyčových vzorkova-	4
Portál farmáře, digitalizace	3	Nabídka workshopů a lhůtník 2024	4
Předběžný ISTA certifikát	3	Rok 2024 - 100. výročí založení ISTA	5
Přebalení, přenávěskování, plynování	4	Manuál pro šetření před vydáním rostlinolékařského pasu – zelenina	5

Dnem 1.11.2023 nabyla účinnosti dlouho očekávaná novela zákona 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů. **Hlavním cílem této novely bylo zavedení systému dobrovolné registrace odrůd a následné certifikace osiva** pro druhy nově uvedené v druhovém seznamu. Jedná se o druhy, které mají svůj hospodářský význam, šlechtí se u nich nové odrůdy a jejich pěstitelské plochy se postupně zvyšují. Mezi takové bezesporu patří třeba pohanka a proso, ale i některé druhy píce nebo léčivek. Seznam dobrovolně registrovaných druhů je součástí novely vyhlášky č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů. Na zákon a na tuto vyhlášku dále naváže novela vyhlášky 129/2012 Sb., ve které budou stanoveny požadavky na uznávání množitelství porostů a osiva i pro druhy dobrovolně registrovaných odrůd. Dobrovolná registrace odrůdy zakládá možnost šlechtiteli odrůdu dobrovolně registrovat. Je-li však taková odrůda zapsaná do Seznamu odrůd registrovaných v ČR, pak je s tím spojena povinnost do oběhu uvádět osivo pouze uznané. Tak má dodavatel možnost uvádět osivo do oběhu s národní úřední návěškou, jako osivo uznané se zárukou kvality. Vznik seznamu dobrovolně registrovaných odrůd a pravidla jejich uvádění do oběhu vznikl na základě potřeb semenářské praxe.

Nově tato legislativní úprava stanovuje **pravidla pro mobilní čistící zařízení**, pokud se na nich budou čistit a vzorkovat partie osiva pro uznávací řízení. Povinností osoby, která bude tuto činnost zajišťovat, je alespoň 5 dnů před plánovaným úkonem činnost ohlásit, a to včetně času a místa přípravy.

Důležitou částí novely je také **povinnost vedení evidencí k zajištění výsledovatelnosti osiva**, a to použitím jednoznačného označování rozmnožovacího materiálu **ve všech fázích výroby, zpracování a uvádění do oběhu**.

Dalším bodem novely jsou **úpravy související s postupující digitalizací jednotlivých podání** a vedení evidencí, a to tak, aby každá osoba, která s ÚKZÚZ komunikuje, tak mohla učinit klasickým podáním tištěného formuláře nebo elektronicky, a to buď prostřednictvím datové schránky nebo elektronického formuláře, který je přes webové služby napojený na odborné informační systémy ústavu. Dále vzory žádostí a mnohých dalších formulářů již nebudou stanovené vyhláškou, ale ÚKZÚZ je zveřejní na svých webových stránkách. Pro podání žádostí je závazný především jejich obsah, nikoli formální vzhled.

Do zákona byla vložena ustanovení, která upravují **uvádění do oběhu také rozmnožovacího materiálu ekologického heterogenního materiálu**. Nejedná se o novinku, tento druh rozmnožovacího materiálu, který se vyrábí výhradně v podmínkách ekologického zemědělství, je možné uvádět do oběhu od roku 2022, je regulován nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 a nařízením Komise (EU) 2021/1189. Do zákona byly vloženy odkazy na povinnosti, které souvisejí s výrobou a uváděním do oběhu podle těchto nařízení.

Novela zbavuje povinnosti oznamovat ÚKZÚZ rozsah výroby ty dodavatele, kteří pouze uvádí do oběhu na území ČR rozmnožovací materiál ovocných druhů v kategorii konformní rozmnožovací materiál a materiál uváděný do oběhu za zvláštních podmínek, a to vždy pouze konečnému spotřebiteli a v kontejnerech nebo sadbovačích, jde tedy především o prodejny pro zahrádkáře. Pro tento způsob uvádění do oběhu novela zákona rovněž snižuje množství údajů, kterými musí být rozmnožovací materiál označen. Tato skupina dodavatelů je rovněž vyjmuta z povinných každoročních kontrol rozmnožovacího materiálu.

Pokud jde o změny v oblasti zkoušení odrůd, novela umožňuje **u vybraných minoritních druhů tzv. cyklické zkoušení užitné hodnoty**. Zkoušky užitné hodnoty pro tyto druhy nezačínají ve zkušebním období následujícím po podání žádosti, ale probíhají v určitých časových intervalech.

Užitná hodnota není podmínkou registrace odrůd, jde-li o odrůdy dobrovolně registrované.

Vypnutí protokolu TLS 1.0 a 1.1

MZe s ohledem na vyšší zabezpečení komunikace připravuje vypnutí protokolu TLS 1.0 a 1.1. Uvedená změna se týká celého portálu eagri.cz. U aplikací (LPIS, IZR, Registr vinic, RDM aj.) přístupných z internetových prohlížečů (Firefox, Chrome, Edge) není předpoklad v jakémkoliv omezení v používání ze strany uživatelů. Problémy mohou nastat v odborných SW, které komunikují s prostředím Portálu farmáře MZe prostřednictvím webových služeb. Jedná se o přístup z různých odborných programů pro zemědělce, poradce, osivářské firmy, ekonomických nebo skladových systémů. Tyto SW mohou mít s vypnutím protokolu TLS 1.0 a 1.1 problém. Žádáme tak dodavatele SW, kteří využívají webové služby na PF MZe, aby si ověřili, že jejich SW je na vypnutí protokolu TLS 1.0 a 1.1 připraven.

Testovací prostředí PF MZe je v současné době přístupné pouze protokoly TLS 1.2 a 1.3. Je tedy možné ověřit, že SW je připraven na omezení připravené na produkčním prostředí.

Portál farmáře - Oznámení dovozu připravujeme propojení i webovou službou

Oznámení dovozu na Portálu farmáře bude nově propojené s ISOOS i WS, k oznámení je možné přiložit veškeré doklady k dovezené partii. Bude možné využít rovněž přímého napojení IS dodavatele a ISOOS, a to právě díky webovým službám.

Nové ohlášení dovozu

Žadatel:

Typ dovozu:

Rok dovozu: Datum dovozu:

Číslo partie: Číslo zahraniční partie:

Druh: Odrůda:

Kategorie: Generace:

Množství: Jednotka:

Místo uložení: Země původu:

Přílohy:

Vydání ISTA předběžného certifikátu

Certifikát ISTA je možné vydat před ukončením laboratorního zkoušení, jako tzv. předběžný certifikát. O tento certifikát je možné požádat:

1. při podání žádosti, a to ve spodní části určené pro další požadavky se uvede žádost o vydání předběžného ISTA certifikátu, nebo
2. v době, kdy už je osivo v laboratoři zkoušeno. V takovém případě je potřeba kontaktovat referentky laboratoře a požádat je o předběžný certifikát. Kontakt na referentky je následující:
Bc. Kristýna Rouhová, e-mail: kristyna.rouhova@ukzuz.cz, tel.: 605933670,
Ing. Jitka Rybová, e-mail: jitka.rybova@ukzuz.cz, tel.: 734696153.

Vážení dodavatelé, věnujte pozornost následujícím pokynům:

1. Na přebalovacím protokolu uvádějte **pouze návěsky, které se přebalují**, ne ty původní, uvedené na uznávacím listu. Vzhledem k tomu, že při přebalení odstraňujete z obalů původní návěsky a předáváte je inspektorovi ÚKZÚZ k likvidaci, znáte přesná čísla těchto návěsek.
2. U přebalovaného osiva z dovozu je nezbytné **zachovat informaci o původní zemi výroby** uvedenou na původní návěsce. Na návěsce bude uveden rovněž text „přebaleno, přenávěskováno“ a „datum“ přebalení či přenávěskování.
3. V případě, že na základě zkoušení osiva v laboratoři dostanete informaci, že je v osivu živý škůdce a provedete plynování do 30 dní od nahlášení škůdce, pak se bere z partie pouze **kontrolní vzorek**, pokud nedojde k jiné manipulaci s osivem. Vzorek se značí nejlépe „K-po plynování“

Kontroly oprávněných provozovatelů, kontroly provozů, automatických a tyčových vzorkovadel

Při optimalizaci kontrolních úkonů přejdeme od 1.1.2024 k provádění společné kontroly , a to:

1. kontroly provozu - tedy kontroly místa čistění a vzorkování osiva, kontroly vedení požadovaných evidencí, tisku úředních návěsek, dále provozů míchání směsí osiv apod. a
2. dozoru nad plněním povinností profesionálních provozovatelů týkajících se rostlinolékařských pasů podle § 74 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na čl. 79 až 95 nařízení (EU) 2016/2031.

Dozor nad plněním povinností profesionálních provozovatelů bude proveden vždy v sídle provozovatele. V případě, že má dodavatel více provozů/pracovišť, kontrola se pak zaměří již jen na plnění povinností souvisejících s RL pasy a jejich evidencí.

Tyto kontroly se provádějí pravidelně každý rok inspektorem specialistou regionálního oddělení OTI, přičemž 1 x za 3 roky se kontroly zúčastní pracovník OOS.

Od příštího roku se budeme při kontrolách také zaměřovat na automatická vzorkovadla. Cílem je zmapování používaných technologií a typů, jejich provoz a využití při certifikaci osiva a každé automatické vzorkovadlo označíme štítkem s číslem a datem poslední kontroly. Obdobně zkontrolujeme a očíslováme tyčová vzorkovadla, která se používají pro odběr vzorků k uznávacímu řízení. Tato označení pak budou úřední a pověřeni vzorkovatelé používat při zápisu odběru vzorku.

Nabídka workshopů a lhůtník 2024

13. -15. 5. 2024	Školení semenářských laboratoří - hotel Černigov -
15. -17. 5. 2024	
2024	Workshop - zkoušení osiva zeleniny
Červen 2024	Workshop - posuzování odrůdové pravosti - Přerov n.L.

Rádi bychom si v příštím roce společně s vámi připomněli 100. výročí založení ISTA, Mezinárodní asociace pro zkoušení osiva, u jejíhož zrodu stáli i zástupci semenářské kontroly tehdejšího Československa. Připravujeme velkou výstavu v Národním zemědělském muzeu v Praze, kterou zahájíme vernisáží 12. května 2024.

V průběhu jara vám budeme připomínat historii semenářské kontroly v průběhu právě těch 100 let sérií příspěvků v Aktualitách. Kdybyste však v archivech firem nebo u bývalých kolegů měli fotografie nebo články o semenářství, laboratorním zkoušení či polních přehlídkách a byli byste ochotni se s námi o ně podělit, budeme velice rádi.

O našich aktivitách spojených s oslavou 100. výročí ISTA a zároveň stoletého členství České republiky v této organizaci diskutujeme se sekretariátem ISTA, od ledna budeme používat při e-mailové komunikaci i oficiální logo ISTA vytvořené k této příležitosti.

Úřední návěšky na osivo

V příštím roce se společně zaměříme na sjednocení vzhledu úředních návěšek. Při kontrole dodaných vzorů, kontrolách provozů a oběhu narážíme na velké odlišnosti. Vzhledem k tomu, že osivo putuje i do jiných ČS, je nezbytné, aby návěšky byly jednotné.

Manuál pro šetření před vydáním rostlinolékařského pasu – zelenina

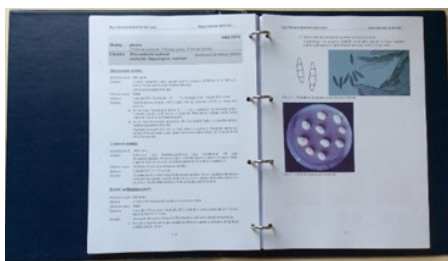
Nové vydání Manuálu pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů (RL pasů) u rozmnožovacího materiálu zeleniny je nyní dostupné na webu ÚKZÚZ. V manuálu je zohledněna aktuální fytoosanitární legislativa: čtenáři zde naleznou informace o pasové povinnosti, o samotném šetření prováděném před vydáním RL pasu provozovatelem doplněné o další povinnosti oprávněných provozovatelů. Jsou zde popsány i situace, kde konkrétní úkony smí vykonávat pouze ÚKZÚZ. V přílohách manuálu jsou uvedeny kategorie regulovaných škodlivých organismů a zvláštní požadavky, které ve vztahu k nim musí být splněny pro vydání RL pasu.

Ing. Kateřina Jégrová

Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2024 - v přípravě

Zájemci mohou objednávat výtisk Metodiky 2024 nebo dodatku u Ing. Komárkové na Odboru OS v Praze, lea.komarkova@ukzuz.cz. Výtisky budou rozesílány po zpracování v roce 2024

Ceny a typy výtisků jsou uvedené v tabulce, k ceně objednávky bude fakturováno poštovné podle hmotnosti zásilky.

Volné listy s perforací	1. část (edice 2023) Metodika zkoušení osiva	490 Kč
	1. + 2. část (edice 2023) Metodika zkoušení osiva a sadby	540 Kč
Vázané v kroužkové vazbě (včetně pevných desek)	1. část (edice 2023) Metodika zkoušení osiva	580 Kč
	1. + 2. část (edice 2023) Metodika zkoušení osiva a sadby	630 Kč
Pravidelná roční aktualizace – volné listy k výměně		120 Kč

ÚKZÚZ

ODBOR OSIV A SADBY

Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5–Motol

Telefon: (042) 257 294 246, e-mail: odbor.os@ukzuz.cz, www.ukzuz.cz